

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE**1. KEMIKAALIN JA SEN VALMISTAJAN, MAAHANTUOJAN TAI MUUN TOIMINNAN HARJOITTAJAN TUNNISTUSTIEDOT****1.1 Kemikaalin tunnistustiedot****Kauppanimi**

Dana Kontaktiliima 281

Tunnuskoodi

3000, 3003, 3004, 3005, 3006, 3007, 3008, 3009, 3010, 3011

1.2 Kemikaalin käyttötarkoitus**1.2.1 Käyttötarkoitus sanallisesti ilmoitettuna**

Liimatuote (kontaktiliima)

1.2.2 Toimialakoodi

F 45 Rakentaminen

1.2.3 Käyttötarkoituskoodi

2 Liima- ja sideaineet

1.2.4 Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen: X**1.3 Valmistajan, maahantuojaan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot****1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**

Dana Lim A/S,
Köbenhavnsvej 220,
4600 Køge,
Denmark,
puh: +45 56 64 00 70
fax: +45 56 64 00 90

1.3.3 Ulkomaisen valmistajan tiedot

Katso edellä

1.4 Hätäpuhelinnumero**1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

(09) 471 977 - 24h (09 4711, vaihde)

Myrkytystietokeskus, Haartmaninkatu 4, PL 340, 00029 HUS (Helsinki)

2. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**2.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat**

2.1.1 CAS-numero tai muu koodi	2.1.2 Aineosan nimi	2.1.3 Pitoisuus	2.1.4 Varoitusmerkki, R- lausekkeet ja muut tiedot aineosasta
1330-20-7 EINECS 215-535-7	Ksyleeni	< 30%	Xn; R10-20/21-38
141-78-6 EINECS 205-500-4	Etyyliasettaatti	< 30%	F; Xi R11-36-66-67
64742-49-0 EINECS 265-151-9	Teollisuusbensiini (maaöljy), vetykäsitelty kevyt (<0.1% bentseeniä)	< 25%	F; Xn;N; R11-38-51/53-65-67

1314-13-2 EINECS 215-222-5	Sinkkioksidi	< 1%	N; R50/53
----------------------------------	--------------	------	-----------

8050-09-7 EINECS 232-475-7	Kolofoni	< 0.5%	Xi; R43
----------------------------------	----------	--------	---------

2.1.7 Muut tiedot

Liuottimia sisältävä polyklooripropeniin (neoporeeni) perustuva liima
R-lausekkeiden teksti on kohdassa 16.

3. VAARALLISTEN OMINAISUUKSIEN KUVAUS

Luokitus: F = Helposti syttyvä, Xn - Haitallinen, N - Ympäristölle vaarallinen
(R11: Helposti syttyvä.) Ei tarvitse toistaa, koska jo varoitusmerkki ilmaisee saman.
R20/21: Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
R36/38: Ärsyttää silmiä ja ihoa.
R51/53: Myrkyllistä vesielioille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
Tuote on liima, jolloin viskositeetti on niin suuri, että R65-lauseke aspiraatiovaarasta ei ole tarpeen.

4. ENSIAPUOHJEET

4.1 Erityiset ohjeet

Yhteydenotto lääkäriin, mikäli epäillään oireita.

4.2 Hengitys

Potilas vietävä raittiiseen ilmaan, mikäli ilmenee pahoinvointia. Lämpö, lepo. Annettava hengitysapua, mikäli hengitys on epäsäännöllistä tai potilas on tajuton. Älä anna nestettä tai mitään muuta suun kautta. Mikäli potilas on tajuton, on hänet asennettava kylkimakuulle. Yhteydenotto lääkäriin tai toimitettava potilas sairaalaan.

4.3 Iho

Riisu tahruntuneet vaatteet. Pese iho huolellisesti saippualla ja vedellä tai käytä sopivaa ihonpuhdistusainetta. Älä käytä liuottimia tai liuotinbenssiä.
PALOVAMMA: Huuhtelee iho vedellä niin kauan ettei kipua tunnu. Poista huuhtelun aikana vaatetus, joka ei ole palanut kiinni. Mikäli lääkärin hoito on tarpeen, on huuhtelua jatkettava kunnes lääkäri jatkaa hoitoa.

4.4 Roiskeet silmiin

Poista mahdolliset piilolinssit. Huuhtelee heti vedellä silmäluomet levittäen, vähintään 5 minuutin ajan. Yhteydenotto lääkäriin, jos ärsytys on pysyvää.

4.5 Nieleminen

Suu huuhdeltava ja juotava runsaasti nesteettä. Ei saa oksennuttaa. Mikäli potilas kuitenkin oksentaa, on hänen pidettävä päätä alhaalla, jottei vatsan sisältö pääse keuhkoihin. Potilas toimitettava ambulanssilla lääkäriin/sairaalaan.

5. OHJEET TULIPALON VARALTA

5.1 Sopivat sammutusaineet

Sammuta hiilidioksidilla, jauheella, vaahdolla tai hienojakoisella vesisumulla.

5.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Älä käytä vesisuihkua.

5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa

Palo voi aiheuttaa paksun ja tiheän savun muodostumista. Altistuminen hajoamistuotteille voi olla terveydelle haitallista.

5.4 Erityiset suojaimet tulipaloa varten

Sopiva hengityslaitte saattaa olla tarpeen.

5.5 Muita ohjeita

Tulipalon lähellä olevat pakkaukset on siirrettävä tai jäähdytettävä vedellä.

6. OHJEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖJEN VARALTA

6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä

Eristettävä sytytyslähteistä. Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Vältettävä höyryjen hengittämistä. Henkilökohtaiset suojoitoimenpiteet, katso kohta 8.

6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä

Ei saa päästää viemäriin.

6.3 Puhdistusohjeet

Imeytä vuotanut aine hiekkaan, maahan tai muuhun sopivaan imukykyiseen aineeseen. Siirrä sopivaan säiliöön hävittämistä varten. Katso kohta 13. Pese vuotoalue sopivalla puhdistusaineella. Älä käytä liuottimia.

6.4 Muita ohjeita

-

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1 Käsittely

Höyryt ovat ilmaa raskaampia ja voivat levitä pitkin lattiapintaa. Höyryt voivat muodostaa räjähtävän höyry-ilma-seoksen. Estettävä syttyvien ja räjähtävien höyrypitoisuuksien muodostumista ja vältettävä raja-arvoja ylittäviä höyrypitoisuuksia. Tuotetta ei saa käyttää avotulen tai muiden sytytyslähteiden läheisyydessä. Käytettävä räjähdkekestävää sähkölaitteistoa. Tuote voi muodostaa staattista sähköä. Säiliöstä toiseen siirtämisen yhteydessä on säiliöt aina maadoitettava. Käytettävä antistaattisia jalkineita ja vaatetusta ja huolehdittava että myös lattia on antistaattinen. Käytettävä kipinöimättömiä työkaluja. Varottava tuotteen joutumista silmiin ja iholle. Vältettävä höyryjen ja suihkesumun hengittämistä. Tupakointi ja syöminen on kielletty käsittelyn yhteydessä. Henkilökohtainen suojaus, katso kohta 8.

7.2 Varastointi

Noudatettava palavien nesteiden määräyksiä. Säilytettävä lasten ulottumattomissa tiiviisti suljetuissa astioissa kuivassa ja hyvin ilmastoidussa tilassa erillään elintarvikkeista. Säilytettävä erillään lämpölähteistä ja avotulesta sekä hapettimista ja vahvoista emäksisistä aineista. Suojattava kuumentamiselta/ ylikuumentamiselta. Tupakointi kielletty. Estettävä asiattomien pääsy varastoon. Avattu pakkaus on suljettava uudestaan ja säilytettävä pystyasennossa vuotojen estämiseksi.

7.3 Erityiset käyttötavat

-

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖKOHTAISET SUOJAIMET

8.1 Altistuksen raja-arvot

8.1.1 HTP-arvot

CAS-numero	Aineosan nimi		
1330-20-7	Ksyleeni	50 ppm (8 h)	100 ppm (15 min)
		220 mg/m ³ (8 h) , iho, 2005	440 mg/m ³ (15 min)
141-78-6	Etyyliasettaatti	300 ppm (8 h)	500 ppm (15 min)
		1100 mg/m ³ (8 h) , 2005	1800 mg/m ³ (15 min)
1314-13-2	Sinkkioksidi, huuрут	5 mg/m ³ (8 h) , 2005	

8.1.2 Muut raja-arvot

8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja

Ruotsissa on annettu seuraavat raja-arvot (AFS 2005:17):

Etyyliasettaatti: 150ppm, 500 mg/m³ (8h)

Ksyleeni: 50ppm, 200mg/m³ (8h), iho

Heptaani: 200ppm, 800 mg/m³ (8h)

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**8.2.1 Työperäisen altistuksen torjunta**

Työ suoritettava siten, että pölyn hengittämistä ja tuotteen joutumista iholle voidaan välttää. Huolehdittava hyvästä ilmastoinnista. Käytettävä kohdepoistoa tai hyvää yleisilmastointia, mikäli mahdollista. Mikäli riittävä ilmastointi ei ole mahdollista, on käytettävä hengityksen suojausta. Suojavarusteiden valinnan yhteydessä on mahdollisesti otettava yhteyttä suojainten toimittajaan.

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Käsittelyn yhteydessä, jossa höyrypitoisuudet työilmassa ylittävät raja-arvot, on käytettävä sopivaa hengityksen suojausta (raitisilmanaamari).

8.2.1.2 Käsiensuojaus

Käytettävä kertakäyttökäsineitä nitrilistä. Tahriintuneet käsineet on vaihdettava heti ja kädet pestävä saippualla ja vedellä, koska liuottimien läpäisy aika on erittäin lyhyt. Käytettävä 4H-käsineitä, joilla läpäisy aika > 4 tuntia, mikäli altistuminen on pidempiaikaista.

8.2.1.3 Silmiensuojaus

Käytettävä suojalaseja, mikäli roiskevaara.

8.2.1.4 Ihonsuojaus

Käytettävä sopivia suojavaatetusta.

8.2.2 Ympäristöaltistuksen ehkäiseminen

-

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju)**

Nestemäinen, kellertävä

9.2 Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

9.2.3 Leimahduspiste < 21°C

9.2.5 Räjähdysominaisuudet

9.2.5.1 Alempi räjähdysraja -

9.2.5.2 Ylempi räjähdysraja -

9.2.8 Suhteellinen tiheys 0.9 (20°)

9.2.9 Liukoisuus

9.2.9.1 Vesiliukoisuus Liukenematon

9.3 Muut tiedot

Orgaanisia liuottimia on tuotteessa: 70-80 p-%. (=VOC-pitoisuus)

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS**10.1 Vältettävät olosuhteet**

-

10.2 Vältettävät materiaalit

Säilytettävä erikseen hapettimista, vahvoista hapoista ja emäksistä, jottei muodostuisi lämpöä vapauttavia reaktioita.

10.3 Vaaralliset hajoamistuotteet

Kohonneissa lämpötiloissa voi tuotteesta muodostua terveydelle haitallisia hajoamistuotteita (CO, CO₂, HCl).

11. TERVEYSVAIKUTUKSIIN LIITTYVÄT TIEDOT**11.1 Välitön myrkyllisyys**

Tuote on luokiteltu terveydelle haitalliseksi hengitettynä ja joutuessaan iholle.

11.2 Ärsyttävyys ja syövyttävyys

-

11.3 Herkistyminen

Tuote sisältää pieniä määriä kolofonia. Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion.

11.4 Subakuutti, subkrooninen ja pitkäaikaismyrkyllisyys

-

11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin

HENGITYS: Altistuminen raja-arvoja ylittäville höyrypitoisuuksille voi aiheuttaa haittavaikutuksia munuaisiin, maksaan ja keskushermostoon. Myrkytysoireisiin voi kuulua mm. muistihäiriöitä, keskittymishäiriöitä, epänormaalia väsymystä, ärsytystä ja ääritapauksissa tajuttomuutta.

IHO: Toistuva ja pitkäaikainen ihokosketus voi poistaa ihon rasvakerroksen ja aiheuttaa punoitusta ja ärsytystä. Tuote imeytyy myös ihon kautta.

ROISKEET SILMIIN: Roiskeet silmiin voivat aiheuttaa ärsytystä.

NIELEMINEN: Tuotteen nieleminen voi aiheuttaa oksentelua, vatsakipuja ja muutoin samankaltaisia oireita kuin höyryjen hengittämisen yhteydessä. Kemiallinen keuhkokuume voi ilmetä, mikäli liuotinta joutuu oksentelun yhteydessä keuhkoihin. Voi aiheuttaa munuaisvaurioita.

11.6 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

-

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Ekotoksisuus****12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**

Ksyleeni: LC50(96h): 21 mg/l, kala (Pimephales promelas), EC50: 1-5 mg/l, vesikirppu

Etyyliasetaatit: LC50(96h): > 200 mg/l, kala, EC50(48h): 700 mg/l, vesikirppu

Teollisuusbenssiini on luokiteltu myrkylliseksi vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

Sinkkioksidi on luokiteltu erittäin myrkylliseksi vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

Pitoisuuksien mukaan tuote on luokiteltu R51/53-lausekkeella : Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille

-

12.2 Liikkuvuus

Tuote on liukenematon veteen.

Teollisuusbenssiini on helposti haihtuva.

12.3 Pysyvyys ja hajoavuus**12.3.1 Biologinen hajoavuus**

Ksyleeni on biologisesti helposti hajoava (OECD 301C-testi)

Etyyliasetaatit on suhteellisen helposti biologisesti hajoava.

12.3.2 Kemiallinen hajoavuus

-

12.4 Biokertyvyyspotentiaali

Ksyleeni: Biokertyvyyskerroin, BCF: 80, kala (arvioitu)

Etyyliasetaatit: Ei muodosta biokertyvyyttä vesiympäristössä (log Pow: 0,66)

12.5 Muut haitalliset vaikutukset

Älä päästä viemäriin tai vesistöön.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELY

Tuote on luokiteltu terveydelle haitalliseksi ja helposti syttyväksi ja on siten ongelmajätettä.

Valmistaja ilmoittaa jätekoodiksi: 08 04 09 liima- ja tiivistysmassajätteet, jotka sisältävät orgaanisia liuottimia tai muita vaarallisia aineita (YMa 1129/2001).

14. KULJETUSTIEDOT

14.1	YK-numero	1133
14.2	Pakkausryhmä	II
14.3	Maakuljetukset	
14.3.1	Kuljetusluokka	3, II
14.3.2	Vaaran tunnusnumero	33
14.3.2.1	ADR/RID-Varoituslipukkeet	3
14.3.3	Rahtikirjan mukainen nimitys	UN1133 Liimat, palavaa nestettä sisältävät, 3,II
14.3.4	Muita tietoja	-
14.4	Merikuljetukset	
14.4.1	IMDG-luokka	3
14.4.2	Oikea tekninen nimi	Adhesives, containing a flammable liquid
14.4.2.2	EmS	F-E, S-D
14.4.2.3	Pakkausryhmä	II
14.4.2.6	IMO-Varoituslipukkeet	3
14.4.3	Muita tietoja	-
14.5	Ilmakuljetukset	
14.5.1	ICAO/IATA-luokka	3
14.5.2	Oikea tekninen nimi	Adhesives, containing a flammable liquid
14.5.2.1	ICAO-Varoituslipukkeet	3
14.5.3	Muita tietoja	-

15. KEMIKAALEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

15.1	Varoitusetiketin tietoja	
	EY-numero	-
15.1.1	Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi	
	F	Helposti syttyvä
	Xn	Haitallinen
	N	Ympäristölle vaarallinen
15.1.2	Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet	
	Ksyleeni	
15.1.3	R-lausekkeet	
	R20/21	Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
	R36/38	Ärsyttää silmiä ja ihoa.
	R51/53	Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
15.1.4	S-lausekkeet	
	S2	Säilytettävä lasten ulottumattomissa.
	S29	Ei saa tyhjentää viemäriin.
	S37	Käytettävä sopivia suojakäsineitä.
	S46	Jos ainetta on nielty, hakeuduttava heti lääkärin hoitoon ja näytettävä tämä pakkaus tai etiketti.
15.1.5	Eräitä valmisteita koskevat erityisvaatimukset	
		Sisältää kolofonia. Voi aiheuttaa allergisen reaktion.

15.2 Kansalliset määräykset

Pakkaus varustettava näkövammaisten vaaratunnuksella.

16. MUUT TIEDOT

16.1 Luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista

- R10 Syttyvää.
R11 Helposti syttyvää.
R20/21 Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
R36 Ärsyttää silmiä.
R38 Ärsyttää ihoa.
R43 Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
R50/53 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R51/53 Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R65 Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.
R66 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

16.2 Koulutusohjeet

-

16.3 Käyttörajoitukset

-

16.4 Lisätiedot

Dana Lim A/S

Tiedot käyttöturvallisuustiedotteessa perustuvat tällä hetkellä voimassa olevaan EY- ja kansalliseen lainsäädäntöön. Ohjeet tiedotteessa on annettu sillä edellytyksellä, että tuotetta käytetään ohjeiden mukaisesti. Edellytetään myös että käyttörajoitukset ja koulutustarpeet on täytetty. Käyttäjän velvollisuutenaan on täyttää kansallisesti voimassa olevat lainsäädännön määräykset. Tieto käyttöturvallisuustiedotteessa on käsiteltävä varoimenpiteiden kuvauksena tuotteen käsittelyn yhteydessä. Tiedot eivät ole takuu tuotteen ominaisuuksille.

16.5 Käytetyt tietolähteet

Valmistajan tiedote Dana Kontaktlim (Ruotsi: 27-09-00) ja päivitys 22-06-06.

16.6 Lisäykset, poistot ja muutokset

Entinen nimi Dana Kontaktlim. Koostumusmuutoksia tehty ja siksi muutoksia kohtiin 2,3,8,11,12, 15 ja 16. Muita tarkennuksia tehty kohtiin 1,4,6,7,9,10,13 ja 14.

Päiväys 10.04.2007